

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoE/92/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8413204813
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Magdaléna Želinská
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8413204813.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného EOS KSI Slovensko s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zast. spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, proti povinnej B. M., bytom v O., O. XX, o vymoženie sumy 221,71 EUR s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok, č. k. 7Er/222/2013-8 zo dňa 20. júna 2013 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa ako exekučný súd napadnutým uznesením zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Exekútorový úrad Bratislava o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, sp. zn. EX 8300/13. Rozhodnutie odôvodnil tým, že oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., sp. zn. SR 05040/12 zo dňa 22.11.2012. Pôvodný veriteľ, spoločnosť Q-CREDIT, a.s., ktorý s povinnou uzavrel zmluvu o pôžičke dňa 8.8.2002 sa zlúčil so spoločnosťou Consumer Finance Holding, a.s. a následne došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o., ktorá s dlžníčkou uzavrela dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku dňa 18.1.2011. Rozhodcovský súd svoju právomoc založil na rozhodcovskej doložke, ktorá tvorila súčasť uzavretej dohody. S odkazom na § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. Exekučného poriadku, § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, § 52 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, využijúc oprávnenie dané Exekučným poriadkom, dospel súd k záveru, že rozhodcovský rozsudok predložený ako exekučný titul v konaní je v rozpore so zákonom. Dohoda uzavretá medzi dodávateľom služby a spotrebiteľom spĺňa zákonné znaky na to, aby bola posúdená ako spotrebiteľská zmluva, pričom dodávateľ tak konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Dohoda bola vopred predformulovaná s tým, že povinná v pozícii spotrebiteľa nemala daný priestor alebo možnosť ovplyvniť zmluvné podmienky, ktorých súčasťou bola aj rozhodcovská doložka, bezpochyby nevyjednaná individuálne. Takéto zmluvné podmienky sú spôsobilé prívodiť vážnu nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Rozhodcovský súd tak vo veci odvodzoval svoju právomoc prejednať spor z uzavretej rozhodcovskej doložky, ktorá bola súdom posúdená ako neprijateľná zmluvná podmienka, a teda neplatná. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu má za následok nedostatok materiálnej vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku.

Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podanie odvolania odôvodnil tým, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil predovšetkým vo vzťahu k vysloveniu neplatnosti rozhodcovskej doložky. Podľa názoru oprávneného exekučný súd prekročil preskúmvaciu právomoc zverenú mu Exekučným poriadkom. Poukázal na § 35 zákona o rozhodcovskom konaní

a § 159 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), podľa ktorých je právoplatný a vykonateľný rozhodcovský rozsudok spôsobilým podkladom pre výkon exekúcie. Súd je podľa § 45 zákona o rozhodcovskom konaní oprávnený skúmať len povahu plnenia, na ktoré zaväzuje rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul a vysloviť jeho prípadný rozpor s dobrými mravmi. Exekučný súd nemá oprávnenie skúmať rozhodnutie samotné, či dokonca rozhodcovské konanie. Ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní umožňuje súdu exekučné konanie iba zastaviť, nie nevydať poverenie. V súvislosti s otázkou zabezpečenia stability práva, záväznosti konečných rozhodnutí súdov, oprávnený uviedol rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C-40/08, bod 37, 47 a zároveň upozornil na nesprávny postup súdu, ak sa týmto nahrádza celková pasivita spotrebiteľa ako povinnej osoby, ktorý si neuplatňuje a nebráni svoje práva. Právna dovolenosť či rozpor s dobrými mravmi môžu byť posudzované len podľa právnych predpisov platných v čase uzatvárania zmluvy, pričom na predmetnú zmluvu uzatvorenú pred 1.1.2008 tak nie je možné použiť § 52 - 54 Občianskeho zákonníka. Oprávnený odvolacie argumenty doplnil odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3M Cdo 11/2010 a na spochybnenie možnosti súdneho preskúmania právoplatného exekučného titulu v rámci exekučného konania.

Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 O.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné.

Exekučný súd je podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku o.i. povinný skúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súd teda neskúma vecnú správnosť vydaného rozhodcovského rozsudku, ale jeho súlad so zákonom. Pri existencii rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu v spotrebiteľských veciach skúma, či rozhodcovskému orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, bola daná právomoc vo veci konať a či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. V prípade zistenia nedostatku v tomto smere, t.j. pri zistení neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, je treba konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť takéhoto exekučného titulu. Toto spolu s princípom dôslednej ochrany práv spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu dáva podklad pre taký postup exekučného súdu v konaní, ktorý mal za následok neudelenie poverenia.

Pri riešení otázky, či rozhodcovský rozsudok vydal rozhodcovský súd s právomocou prejsť daný spor, nie je exekučný súd viazaný tým, ako túto otázku vyriešil rozhodcovský súd. Exekučný súd je povinný zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyjde najavo existencia relevantnej okolnosti, so zreteľom na ktorú je nútený výkon rozhodnutia neprípustný (3Cdo 146/2011). Porovnaj tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 6Cdo 143/2011, 6M Cdo 9/2012, 6Cdo 1/2012, 2Cdo 245/2010, uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 2164/10 zo dňa 1.11.2011.

Pre rozhodnutie odvolacieho súdu v predmetnej veci má zásadný význam skutočnosť, že rozhodcovská doložka ako súčasť dohody o uzavretí splátkového kalendára a o uznaní záväzku zo dňa 18.1.2011 medzi právnym nástupcom veriteľa a povinnou nebola platne uzavretá, a teda ako taká nebola spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Rozhodcovský súd tak nemal oprávnenie vo veci konať. Platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky je základnou a nevyhnutnou skutočnosťou, bez ktorej nie je daná právomoc rozhodcovského súdu rozhodovať vo veci.

Ak má byť rozhodcovská zmluva, resp. doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Oprávnený si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú rozhodcovskú zmluvu je nepochybne forma uzavretej dohody, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola povinnej predložená ako súčasť dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku ako formulárová zmluva, bez možnosti zmeny jej obsahu, či výberu konkrétneho rozhodcovského súdu, bez možnosti rozhodcovskú zmluvu neuzavrieť.

Zmluvné dojednanie, ktoré nie je spotrebiteľom individuálne vyjednané je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, pričom rozhodcovská doložka uzavretá v takejto podobe je zároveň v rozpore s ústavným právom osoby na súdnu ochranu.

Podstatou a hlavnou črtou formulárových spotrebiteľských zmlúv, či všeobecných obchodných podmienok je, že pri uzatváraní zmluvného vzťahu sa nemenia, sú všeobecné a záujemca o službu tieto podmienky prijme alebo ich odmietne a zmluva nevznikne. Predovšetkým v tom spočíva faktická nerovnosť zmluvných strán. Je zrejmé, že spotrebiteľ je tak čo do vyjednávacej pozície, ako aj čo do informovanosti v nevýhodnom postavení oproti dodávateľovi (Mostaza Claro bod 25-28, uznesenie POHOTOVOSŤ C-76/10 bod 37, a iné).

Súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky je opodstatnená. Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice Rady ES 93/13/EHS ako nekalú (Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-243/08 Pannon).

Podľa Smernice č. 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, podľa čl. 3 ods. 1 zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná sa považuje za nekalú, ak v rozpore s požiadavkou primeranosti spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to v neprospech spotrebiteľa. Podľa čl. 3, ods. 2 je podmienka vždy považovaná za nedohodnutú individuálne, pokiaľ bola spísaná vopred a spotrebiteľ preto nemohol mať žiaden vplyv na obsah podmienky, najmä v súvislosti s vopred spísanou štandardnou, formulárovou zmluvou.

Európska únia vzhľadom na význam ochrany spotrebiteľa a v záujme vyššej kvality života ľudí podporuje v rozhodcovských veciach zbavenie účinku rozhodcovského rozsudku v záujme dosiahnutia ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami, a to aj keď spotrebiteľ v rozhodcovskom konaní nenamietal rozhodcovskú doložku, s poukazom na tzv. geografickú neprijateľnosť miesta konania (Rozsudok Súdneho dvora EÚ C-240/98 -C-244/98 Oceano Grupo Editorial,C-40/08 Asturcom).

Rozhodcovská doložka, ktorá bola predformulovaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu, navyše na geograficky neprijateľnom mieste, je v rozpore s dobrými mravmi (IV. ÚS 55/2011, IV. ÚS 60/2011). Súdu nič nebráni judikovať neplatnosť rozhodcovskej doložky pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v zmysle generálnej klauzuly § 53 ods. 1, pre rozpor s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách neplatné.

Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami (§ 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Zmluvná podmienka, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinnej osoby ako spotrebiteľa, je neplatná. Za takéto zmluvné podmienky je možné považovať formulárové ustanovenia zmluvy, vopred pripravené poskytovateľom služby, ktoré neboli individuálne vyjednané a ktoré spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť, pričom výrazným spôsobom zasahujú do jeho postavenia v rámci zmluvného vzťahu. Rozhodcovská zmluva či doložka nedohodnutá individuálne zo strany spotrebiteľa, ale vnútená spotrebiteľovi ako neoddeliteľná súčasť inej zmluvy (v tomto prípade dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku) je preto neplatná. Neplatná rozhodcovská zmluva znamená vo svojich dôsledkoch nulitný rozhodcovský rozsudok, ktorý nemožno vykonať.

Nie je sporná ani otázka, či uzavretá zmluva je spotrebiteľskou zmluvou. Podľa § 52 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti. Je preto nepochybné, že oprávnený, ktorého predmetom podnikateľskej činnosti je poskytovanie úverov, je v pozícii dodávateľa voči prijímateľovi úveru, spotrebiteľovi.

V zmysle uvedených skutočností je zrejmé, že pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Ak zohľadníme skutočnosť, že rozhodcovský rozsudok v

tejto veci vydal orgán, ktorý nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť, vydaný rozsudok nie je platný, nemá právne účinky, a takýto rozsudok nemôže byť považovaný za rozhodnutie, ktoré je spôsobilým podkladom pre nariadenie exekúcie. Na splnenie tejto podmienky musí exekučný súd prihliadať v každom štádiu exekučného konania. Práva oprávneného v tomto prípade, vzhľadom na prelomenie zásady res iudicatae, vo vzťahu k možnosti vymôcť pohľadávku voči povinnej, nie sú dotknuté.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Súd prvého stupňa správne v súlade s postupom podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku preskúmal exekučný titul a následne žiadosť o udelenie poverenia súdnemu exekútorovi zamietol.

Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Oprávnený nebol v odvolacom konaní úspešný, ostatným účastníkom trovy odvolacieho konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.